

## Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta sukupuolesta, iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta ja vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa kuvataan siihen liittyvä suunnitteluprosessi, nykytilan kartoitusmenetelmät ja johtopäätökset, valitut kehittämistoimenpiteet sisältäen niiden aikataulut ja vastuut sekä suunnitelman seuranta ja päivittäminen.

### 1. Yhdenvertaisuussuunnitelman perustelut

Keski-Suomen Liikunta ry:n yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman perustana on

- KesLin olemassa olevat säännöt
- Reilun Pelin periaate jokaisen tasavertaisesta mahdollisuudesta liikuntaan ja urheiluun sekä
- lainsäädännön mm.
  - o yhdenvertaisuuslain 1325/2014,
  - o tasa-arvolain 1329/2014 sekä
  - o liikuntalain 390/2015 velvoitteet.

#### 1.1. Yhdenvertaisuussuunnittelu

Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa viranomaisia, koulutuksen järjestäjiä ja työnantajia arvioimaan ja edistämään yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan. Edistämisvelvollisuus koskee kaikkia laissa mainittuja syrjintäperusteita. Lain mukaan viranomaisella, koulutuksen järjestäjällä ja työnantajalla, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on oltava suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämistä koskevista toimenpiteistä (yhdenvertaisuussuunnitelma).

#### 1.2. Suunnitteluprosessi

**Yhdenvertaisuussuunnitelma rajattiin koskemaan ensisijaisesti Keski-Suomen Liikunnan henkilöstöä ja hallitusta. Suunnitelma linkittyy muun muassa Suomen Olympiakomitean suunnitelmiin.**

**Prosessin suunnittelu** (syyskuu 2014), vastuuhenkilöinä aluejohtaja Petri Lehtoranta. Valmistelussa osallistettiin Keski-Suomen Liikunta ry:n henkilöstöä ja hallitusta (keskustelut, kysely).

**Yhdenvertaisuuskysely henkilöstöille ja hallituksille** 2.-20.9.2024. Kyselyyn vastasi 10 henkilöä, joista henkilöstön edustajia oli 6 (66,7 %) ja hallituksen edustajia 4 (33,3 %). Vastaajista 5 oli naisia, 5 miehiä. Tuloksista ja johtopäätöksistä järjestettiin henkilöstölle keskustelutilaisuus, johon osallistui 6 henkilöstön edustajaa.

*2. kysely toteutettiin syksyllä 2024. Kyselyn tulokset liitteenä.*

**Muu tiedonkeruu.** Kyselyn lisäksi nykytilaa koskevaa tietoa kerättiin henkilöstötilastoista ja muista lähteistä. Käytössä olevia toimintatapoja (mm. työryhmät) kirjattiin ylös.

**Prosessista tiedottaminen.** Prosessin käynnistämisestä ja etenemisestä tiedotettiin syyskuun henkilöstötilaisuuksissa sekä lokakuun hallituksen kokouksessa, jossa tehtiin myös hyväksymispäätös.

**Kehittämiskohteiden tunnistaminen.** Nykytilan arvioinnin pohjalta tunnistettiin yhdenvertaisuuden toteutumista koskevia haasteita ja tehtiin ehdotus tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

**Suunnitelman kokoaminen.** Edellä kuvatut vaiheet ja niiden tulokset koottiin yhdenvertaisuussuunnitelmaksi.

**Suunnitelman hyväksyminen.** Suunnitelma on käsitelty ja hyväksytty hallituksen kokouksessa 22.10.2024.

## 2. KesLi:n toiminta

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja monikulttuurisuus ovat yksi Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminnan keskeisiä arvoperusteita.

Näiden sisällöt käsitetään koskemaan sekä fyysistä, psyykkistä että sosiaalista yhdenvertaisuutta.

Haluamme luoda sallivaa asenneilmastoa sekä käytännön toimintaa, joka tukee mm. erilaisuuksien kohtaamista.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat sisäänrakennettu arvo toiminnassamme, jota edellytämme jäseniltämme, kumppaneiltamme sekä sidosryhmiltämme.

Edellisten lisäksi tasa-arvo käsittää myös alueellisen (Keski-Suomen maakunta) että lajien välisen tasa-arvon.

## 2.1. Viestintä

- Ulkoisessa viestinnässä (sisältö ja kuvitus) yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat luonteva osa jokapäiväistä toimintaa: mitään hyljeksimättä, turhaa korostamatta ja monipuolisuutta vaalien.
- Viestinnällä pyritään tavoittamaan kaikki kohderyhmät tasapuolisesti, mm. käyttäen monia viestintäkanavia
- Tapahtumien puhujien ja esiintyjien valinta, mutta toimitaan kuitenkin substanssisisältö edellä
- Yhdenvertaisen ilmapiirin luominen, kielenkäyttö (some)
- Viestinnällisesti on aina mahdollista toimia paremmin.

## 2.2. Esteettömyys ja saavutettavuus (vastuullisuusohjelma 2024)

- KesLi:n toimitiloihin on pääsy mahdollista kaikille ryhmille.
- Asenteet ovat avoimet ja ilmapiiri on hyvä sekä erilaisuus hyväksyttyä.
- Palveluja kaikille ja tarvittavilla kielillä sekä selkokielisesti
- KesLi:n toiminta on lähtökohtaisesti avointa ja siitä viestitään
- Ohjaamme jäseniämme (viestinnän ja koulutuksen kautta) toimimaan niin, ettei niiden toiminnassa tapahdu harrastajan/urheilijan syrjintää missään tilanteissa

## 2.3. Osallistuminen ja vaikuttaminen (vastuullisuusohjelma 2024)

- Hallituksen sekä eri työryhmien kokoonpanossa huomioidaan monipuolinen liikuntakulttuurin hallinta sekä mm. sukupuoli, monikulttuurisuus, maantiede ja lajitausta. Ehdokasasettelu ja valinta ovat avointa.
- Hallituksen kokouksista ja päätöksistä tiedotetaan avoimesti
- Luodaan yhteisiä kohtaamisen paikkoja
- Osallistuminen ja vaikuttaminen on jokaisen KesLin yhteisössä toimivan arjen työtä

## 2.4. Koulutus

- Koulutukset ovat avoimia kaikille halukkaille. Niistä viestitään yhdenvertaisesti kaikille oletetuille sidosryhmille. Niiden hinnoittelu on tasapuolinen ja maltillinen.
- Koulutuksia muokataan tarpeiden mukaisiksi. Koulutusta on tarvittaessa tarjolla myös muilla kielillä.
- Kouluttajavalintoihin vaikuttavat ainoastaan halukkaan taidot ko. tehtävään

## 2.5. Urheilutoiminta

- Lasten leirit ovat avoimia kaikille. Niistä viestitään tasapuolisesti ja osallistujien erityistarpeet eivät estä osallistumista.
- Hallinto- ja käytännön toiminta ovat näiden arvojen mukaista

## 2.6. Keski-Suomen Liikunta työnantajana (vastuullisuusohjelma 2024)

- KesLi koetaan haluttuna, reiluna ja modernina sekä tasa-arvoisena työnantajana
- Osallisuuteen ja viestintään liittyvät kysymykset aiemmissa kohdissa koskevat sekä ulkoista että sisäistä toimintaa

## 3. Toimenpiteet ja seuranta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhenkilöt	Seuranta
<b>Yhdenvertaisuus KesLin vastuullisuusohjelmaan</b>	Tehdään kysely säännöllisesti ja kirjataan osaksi vastuullisuusohjelmaa	Kirjataan heti  Kysely tehty 2024	Aluejohtaja, hallitus	Vuosittain
<b>Hallituksen ja henkilöstön kohtaaminen</b>	Säännölliset yhteiset tilaisuudet	Vuosittain yhteinen tilaisuus + hallituksen kokoukset	Aluejohtaja	Kohtaamisen toteutuminen
<b>Henkilövalinnat</b>	Suunnitelmaa noudatetaan sekä henkilöstö- että	Jatkuvasti	Hallitus, aluejohtaja	Vuosittain

	luottamusmie- tehtäviin valittaessa			
<b>Kouluttaja- ohjeistus</b>	Ohjeistus kouluttajille tämän suunnitelman mukaisesta toiminnasta	kouluttajat perehdytetään suunnitelmaan	Seurakehittäjä, työryhmä	Kouluttajat perehdytetty ja ohjeistettu vuosittain
<b>Yhdenvertaisuus- desta viestiminen</b>	Seurakoulutuksissa ja -kohtaamisissa teeman esiin nostaminen/- pitäminen	Ympäri vuoden	Seurakehittäjä, muut toimialaehmiset, viestintä	Seurataan vuosittain
<b>Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo käytäntöön</b>	Toiminnan osaksi ja kehityskeskuste-lujen sisältöihin	Vuosittain	Henkilöstö ja hallitus	Palautteet

Tämä suunnitelma on hyväksytty Keski-Suomen Liikunnan hallituksen kokouksessa lokakuussa 2024.

**Liite: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoselvitys 2024 (tämän dokumentin jatkona)**

## Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn kahden vuoden välein. Syyskuussa 2024 toteutettu kysely kohdistettiin luottamushenkilöille (9) sekä henkilökunnalle (6).

Kyselyn perusteella Keski-Suomen Liikunnassa toteutetaan hyvällä tasolla yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä asioita. Niitä tulisi kuitenkin jatkossa korostaa entistä vahvemmin sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä.

Selkeä kehityskohde on toimitilojen WC-tilojen saavutettavuudessa (pyörätuoli). Keski-Suomen Liikunta toimii vuokratiloissa, joten asia pitää nostaa esille vuokranantajan kanssa.

### Kyselyn vastaukset:

#### 1. Vastaajan sukupuoli

Mies	5 vastaajaa
Nainen	5 vastaajaa
Muu	0 vastaajaa

#### 2. Vastaajan ikä

30-39 v.	1 vastaaja
40-49 v.	2 vastaajaa
50-59 v.	4 vastaajaa
60 – v.	3 vastaajaa

#### 3. Asema yhdistyksessä:

Luottamushenkilö	4 vastaajaa
Toimihenkilö	6 vastaajaa

#### 4. Koettu ilmapiiri

Arvioi tietoihisi ja kokemukseesi perustuen asteikolla 1-5:

1= toteutuu hyvin 2= toteutuu melko hyvin 3= toteutuu tyydyttävästi 4=toteutuu heikosti 5= en osaa sanoa

KesLin yleinen ilmapiiri on moniarvoinen ja avoin

1	5 vastaajaa
2	1 vastaaja
3	1 vastaaja
4	1 vastaaja
5	2 vastaajaa

Luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat keskenään samanarvoisia

1	2 vastaajaa
2	4 vastaajaa
3	1 vastaaja
4	2 vastaajaa
5	1 vastaaja

KesLissä on keskusteltu yhdenvertaisuuteen liittyvistä asioista

1	4 vastaajaa
2	2 vastaajaa
3	2 vastaajaa
4	1 vastaaja
5	1 vastaaja

Järjestön viestintä on avointa, monipuolista ja tavoittaa kaikki KesLin jäsenet

1	4 vastaajaa
2	2 vastaajaa
3	1 vastaaja
4	2 vastaajaa
5	1 vastaaja

Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen näkyy KesLin toiminnassa

1	2 vastaajaa
---	-------------

2	4 vastaajaa
3	1 vastaaja
4	2 vastaajaa
5	1 vastaaja

KesLin toimitilat ovat fyysisesti esteettömiä ja saavutettavia

1	2 vastaajaa
2	2 vastaajaa
3	4 vastaajaa
4	2 vastaajaa
5	0 vastaajaa

**5. Oletko havainnut KesLin työntekijöiden / luottamushenkilöiden kielenkäytön syrjivän joitakin ihmisryhmiä (esim. rasistiset tai muuten syrjivät kommentit)?**

Kyllä	0 vastaajaa
En	10 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**6. Luuletko, että jotkut ryhmät eivät voi osallistua KesLin toimintaan tai osallistuminen olisi hankalaa?**

Kyllä	1 vastaaja
En	9 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**7. Luuletko, että KesLin työntekijä tai luottamushenkilö voisi tuoda esim. järjestämämme urheilutapahtuman avec-tilaisuuteen samaa sukupuolta olevan puolisonsa?**

Kyllä	10 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**8. Onko mielestäsi Keski-Suomen Liikunnalla toimintaa tai muita palveluja vammaisille harrastajille ja urheilijoille tai muille erityisryhmille?**

Kyllä	10 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**9. Pyritäänkö KesLin toimintaa kehittämään aiemmin tavoittamattomille tai toiminnassa aliedustetuille kohderyhmille (maahanmuuttajat, liikkumis- ja toimimisesteiset)?**

Kyllä	9 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	1 vastaaja

**10. Saako KesLin palveluista tai toiminnasta neuvontaa, jos ei osaa suomea / ruotsia?**

Kyllä	9 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	1 vastaaja

**11. Huomioidaanko vähävaraiset mielestäsi KesLin toiminnassa?**

Kyllä	9 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	1 vastaaja

**12. Onko KesLin juhlatilaisuuksiin tai illanviettoihin helppoa osallistua, jos ei käytä alkoholia?**

Kyllä	10 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**13. Huomioidaanko yhdenvertaisuus KesLin strategisessa suunnittelussa tai toimintasuunnitelmissa?**

Kyllä	10 vastaajaa
En	0 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**14. Kuinka sitoutuneita arvioit KesLin eri toimijoiden olevan yhdenvertaisuuden edistämiseen?**

Huonosti	0 vastaajaa
Tyydyttävästi	1 vastaaja
Hyvin	9 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**15. Oletko kohdannut tai ollut todistamassa syrjintää KesLin työyhteisössä tai luottamustoiminnassa?**

Kyllä	0 vastaajaa
En	10 vastaajaa
EOS	0 vastaajaa

**16. Mitkä yhdenvertaisuutta ja vähemmistöryhmiä koskevat asiat vaatisivat mielestäsi KesLissä eniten kehittämistä?**

- Toimitilat. On todella noloa, että vessoihimme ei pääse pyörätuolilla. Jos joskus muutetaan muualle, tarkistetaan että tilat ovat esteettömät.
- Saavutettavuudessa viestinnässä on varaa parantaa (eri kielet tapahtumissamme esim.) ja esteetön wc toimitiloissamme.

**17. Mitä muuta haluat sanoa KesLin yhdenvertaisuussuunnitelman tekijöille?**

- KesLin on oltava edelläkävijä yhdenvertaisuuden edistämässä
- KesLissä on hyvä avoin henki ja asioista puhutaan ja epäkohtiin uskalletaan puuttua.
- Mahdollisimman luontevaa kanssakäymistä kaikkien ihmisten kanssa kannattaa vaalia.